

Sygn. akt I CZ 32/07

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)
SSN Krzysztof Pietrzykowski
del. SSA Marta Romańska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej O. w W.
przeciwko Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego G. w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 maja 2007 r.,
zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 12 stycznia 2007 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z 12 stycznia 2007 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację Wspólnoty Mieszkaniowej „O.” w W. wywiedzioną w sprawie o zapłatę przeciwko Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego „G” w W., bowiem uznał, że Sąd Okręgowy w W. bezzasadnie przywrócił powodowi termin do wniesienia opłaty podstawowej od apelacji. Sąd Apelacyjny wskazał, że w ramach kontroli zachowania warunków formalnych środka zaskarżenia mieści się także ocena zasadności przywrócenia uchybionego terminu do jego wniesienia. Przestanką przywrócenia terminu jest stwierdzenie, że uchybienie terminowi nastąpiło bez winy strony (art. 168 § 1 k.p.c.). Jeśli strona jest reprezentowana przez pełnomocnika, to przy ustaleniu jej zawinienia w nie zachowaniu terminu należy mieć na uwadze działania pełnomocnika, a zaniechania osób, którymi posługuje się pełnomocnik obciążają jego samego. Zaniechanie uiszczenia opłaty podstawowej przez pełnomocnika będącego adwokatem, który przy wykonywaniu tej czynności posłużył się osobą trzecią jest wynikiem jego zawinionego działania i nie może prowadzić do przywrócenia terminu do uiszczenia opłaty. Opłata podstawowa określona w art. 14 ust. 3 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach w sprawach cywilnych, Dz. U. nr 167, poz. 1398, ze zm. (dalej u.k.s.c.) jest opłatą w wysokości stałej w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c., a zaniechanie jej uiszczenia przy wniesieniu apelacji nie uzasadnia przywrócenia terminu dla dokonania tej czynności.

Jako podstawę rozstrzygnięcia powołał Sąd Apelacyjny art. 130² § 3 k.p.c. w zw. z art. 14 ust. 2 i 3 u.k.s.c.

W zażaleniu na postanowienie z 12 stycznia 2007 r. powód zarzucił, że zostało ono wydane z naruszeniem: - art. 130² § 3 k.p.c. poprzez zrównanie opłaty podstawowej z opłatą stałą lub stosunkową, w warunkach gdy w przepisie tym mowa jest wyraźnie o opłacie stałej lub stosunkowej, - art. 100 § 2 u.k.s.c. poprzez uznanie, że nieuiszczenie opłaty w wysokości podstawowej może być podstawą do odrzucenia środka odwoławczego, - art. 168 § 1 k.p.c. poprzez uznanie za bezzasadne przywrócenia powodowi terminu do uiszczenia opłaty podstawowej. Wątpliwości co do tej kwestii, czy opłata podstawowa ma charakter opłaty stałej

w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c. zostały wyjaśnione dopiero w uchwale Sądu Najwyższego z 21 listopada 2006 r. Skoro w początkowym okresie obowiązywania nowych przepisów nie było pewności co do tego, w jaki sposób należy je stosować, a powód postąpił w zgodzie z jedną z możliwych ich interpretacji, to nie można go obciążać negatywnymi konsekwencjami takiego postępowania.

Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Co do zasady, powód w zażaleniu nie kwestionuje tezy, że uprawnieniem sądu drugiej instancji w ramach badania przesłanek dopuszczalności zaskarżenia jest przeprowadzenie kontroli zasadności przywrócenia stronie terminu do uzupełniania braków formalnych środka zaskarżenia. Powód podważa wyniki tego rodzaju kontroli przeprowadzonej w przedmiotowej sprawie w warunkach, gdy poza sporem jest, że zastępujący go fachowy pełnomocnik nie opłacił należną opłatą podstawową wniesionej w sprawie apelacji.

Przeprowadzając kontrolę prawidłowości zastosowania art. 168 § 1 k.p.c. przez Sąd pierwszej instancji Sąd Apelacyjny wskazał, że przywrócenie stronie terminu do dokonania czynności procesowej może nastąpić jeśli uchybienie terminowi nastąpiło bez winy strony, a gdy jest ona fachowo reprezentowana, to przy ocenie jej zawinienia należy mieć na uwadze działania pełnomocnika oraz osób, którymi on się posługuje. Jeżeli zachowanie pełnomocnika, który uchybił terminowi dla dokonania czynności procesowej nosi znamiona zawinienia w jakiegokolwiek postaci, to przywrócenie terminu jest niedopuszczalne.

Uchybienie popełnione przez pełnomocnika powoda w przedmiotowej sprawie polegało na tym, że opłacił apelację opłatą podstawową, która ma wysokość stałą, nie przy wniesieniu środka zaskarżenia, ale sześć dni później. Pełnomocnik tłumaczył to zachowanie krótkim okresem obowiązywania nowych przepisów o kosztach sądowych nakładających obowiązek wnoszenia opłat w wysokości stałej jednocześnie ze złożeniem środka zaskarżenia i nie ustaloną jeszcze w tym czasie praktyką ich stosowania. Nie sposób jest przyjąć przytoczonej wyżej argumentacji za usprawiedliwienie opóźnienia w warunkach, gdy sześć dni po wniesieniu apelacji ustały wątpliwości pełnomocnika w kwestii sposobu rozumienia

tych przepisów, a nowa ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych weszła w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

Z art. 130² § 3 k.p.c. wynika, że sąd odrzuca bez wezwania o uiszczenie opłaty wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego środki odwoławcze lub środki zaskarżenia, w tym i apelację, podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia.

Na temat sposobu, w jaki należy rozumieć użyte w art. 130² § 3 k.p.c. pojęcie „opłata w wysokości stałej” wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z 21 listopada 2006 r., III CZP 109/06, LEX nr 197685 i wyjaśnił, że opłata podstawowa określona w art. 14 ust. 3 u.k.s.c. jest opłatą w wysokości stałej w rozumieniu tego przepisu. W motywach tej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że wykładnia językowa art. 14 ust. 3 w związku z art. 11 i 12 u.k.s.c. oraz art. 130² § 3 k.p.c. nie budzi żadnych wątpliwości. W świetle argumentów semantycznych i logicznych za oczywiste uznał Sąd Najwyższy, że opłata „w wysokości stałej” to opłata wyrażona wielkością o nieziennej (nie zmieniającej się) wartości, określonej w sposób arytmetyczny, a więc za pomocą liczb, a niekiedy także działań na liczbach. Gdyby prawodawca zamierzał ograniczyć zasięg stosowania art. 130² § 1 i 3 k.p.c. tylko do opłat stałych w rozumieniu art. 11 u.k.s.c., posłużyłby się - mając na względzie jednolitość systemu prawa oraz dbałość o spójność terminologiczną - tym właśnie pojęciem. Użycie sformułowania „opłata w wysokości stałej” wskazuje jednoznacznie na zamiar nadania temu określeniu innego, szerszego znaczenia (por. też postanowienia Sądu Najwyższego z 30 maja 2006 r., I CZ 23/06 i z 2 czerwca 2006 r., II UZ 14/06, niepubl.). Na poparcie przyjętej tezy, poza argumentami językowymi, przytoczył Sąd Najwyższy także argumenty celowościowe.

W świetle powyższego, zarzuty naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 130² § 3 i 168 § 1 k.p.c. oraz art. 100 § 2 u.k.s.c. uznać trzeba za bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹ k.p.c. i art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.